

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱ՝ Համագործակցային ուսուցման տեխնոլոգիաների կիրառումը
պատմության դասերին

Կազմեց՝ Շուշանիկ Սարգսյան Սարոյի
(անուն, ազգանուն, հայրանուն)
Մեղրու թիվ 2 միջնակարգ դպրոց
(դպրոցի անվանումը)

Ղեկավար՝ Լիլիթ Առաքելյան

<<Կապանի N2 ավագ դպրոց>> ՊՈԱԿ
(վերապատրաստող կազմակերպության անվանումը)

ԿԱՊԱՆ 2022թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....	9
ԳԼՈՒԽ 1	
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ...	5
1.1 Համագործակցային ուսուցում հասկացությունը և նրա հիմնական բնութագրիչները.....	5
1.2 Համագործակցային ուսուցման հիմնական տեխնոլոգիաները.....	7
ԳԼՈՒԽ 2	
Հետազոտական մաս.....	10
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՅԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԻՆ.....	10
Եզրակացություն.....	13
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	15
Հավելված.....	16

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հետազոտության արդիականությունը: Ժամանակակից տեղեկատվական հասարակությունը շահագրգռված է, որ իր քաղաքացիները կարողանան ինքնուրույն, ակտիվ գործել, որոշումներ կայացնել, ճկուն կերպով հարմարվել փոփոխվող կենսապայմաններին: Այդ իսկ պատճառով ծեր ուշադրությանն ենք ներկայացնում «համագործակցությամբ սովորելու» տեխնոլոգիան: Նրա արտադրողականության բարձր աստիճանը ենթադրում է այնպիսի կրթական համակարգի մոդելավորում, որում առաջատար դերը զբաղեցնում է ոչ թե գիտելիքների, հմտությունների, արժեքների, վարքագծի նորմերի ավանդական փոխանցումը և այլն, այլ առավելագույն հնարավոր հարմարվողականության պայմանների ստեղծումը և յուրաքանչյուր անհատի զարգացումը դպրոցում:

Երբեմն ուսուցչի համար դժվար է օգնել դասարանի յուրաքանչյուր աշակերտին: Համատեղ ուսուցումը լուծում է այս խնդիրը: Աշակերտները, աշխատելով փոքր խմբերով, սովորում են օգնել միմյանց և պատասխանատու լինել յուրաքանչյուրի հաջողության համար: Համագործակցությամբ սովորելու նպատակը ոչ միայն յուրաքանչյուր սովորողի կողմից գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերումն է նրա զարգացման անհատական հատկանիշներին համապատասխան մակարդակով, այլ նաև շատ կարևոր է սոցիալականացման ազդեցությունը, հաղորդակցման հմտությունների ձևավորումը:

Այսօր ավելի ու ավելի շատ երեխաներ են տառապում մենակությունից և մեկուսացումից, ուստի կարևոր է ամրապնդել երեխաների միջև հոգեբանական կապերը, զարգացնել շփումներ հաստատելու և պահպանելու նրանց կարողությունը, ընկերական լինել ուսուցչի և միմյանց նկատմամբ:

Հետազոտության նպատակները՝

1. Սովորեցնել սովորողներին տարբեր իրավիճակներում փոխազդել միմյանց և ուսուցչի հետ «հավասար հիմունքներով»:
2. Ինքնակրթության և ինքնազարգացման համար ձգտող թիմում յուրաքանչյուր սովորողի համար տրամադրել հարմարավետ ուսուցում:
3. Հետևել սովորողների ինտելեկտուալ և հաղորդակցական հմտությունների զարգացման դինամիկային:

Հետազոտության խնդիրները՝

1. Սովորողներին ներգրավել ակտիվ, համագործակցային, քննադատորեն արտացոլող ուսուցման մեջ:

2. Համագործակցությամբ կազմակերպել սովորողների համատեղ աշխատանքը՝ լուծելու տարբեր խնդիրներ:
3. Սովորեցնել սովորողներին օգտագործել տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներ, ներառյալ ինտերնետ տեղեկատվական ռեսուրսները:
4. Նպաստել սովորողների ստեղծագործական ակտիվ անհատականության զարգացմանը:

Հետազոտության օբյեկտը՝ համագործակցային ուսուցումն է պատմության դասին, նրա հիմնական առավելություններ ու թույլ կողմերը:

Հետազոտության առարկան՝ համագործակցային ուսուցման տեխնոլոգիան է:

Հետազոտության համար տեսական հիմք են հանդիսացել հայ և օտարազգի մանկավարժ գիտնականների գիտական աշխատանքները, դասագրքերը, գիտական հոդվածները և մի շարք էլեկտրոնային պաշարներ:

Աշխատանքի կառուցվածքը՝ աշխատանքը կազմված է ներածությունից, երկու գլխից յուրաքանչյուրը երկուական ենթագլխից, եզրակացությունից, օգտագործված գրականության ցանկից և հավելվածներից: Առաջին գլուխը իր մեջ ներառում է տեսական անդրադարձ հետազոտվող թեմային, երկրորդ գլուխը նվիրված է հետազոտության ընթացքին և վերջնարդյունքին: Հավելվածում տեղ են գտել հետազոտվող նյութը հարստացնող և լրացնող մի շարք աղյուսակներ և դասի ընթացքը ներկայացնող դիագրամներ:

ԳԼՈՒԽ 1

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ

1.1 Համագործակցային ուսուցում հասկացությունը և նրա հիմնական բնութագրիչները

Համագործակցության տեխնոլոգիան առանձնանում է որպես անկախ ուղղություն անհատականության վրա հիմնված տեխնոլոգիաների շրջանակներում և վերաբերում է այսպես կոչված հումանիստական մոտեցմանը հոգեբանության և կրթության մեջ, որի հիմնական տարբերակիչ առանձնահատկությունն է հատուկ ուշադրությունը երեխայի անհատականությանը, հստակ կենտրոնացում անկախ քննադատական մտածողության գիտակցված զարգացման վրա:

Խմբերով սովորելու գաղափարը ծագել է 1920-ական թվականներից: Բայց փոքր խմբերում համագործակցային ուսուցման տեխնոլոգիայի զարգացումը սկսվեց 1970-ականներին¹:

Այս մեթոդի առաջին նկարագրությունները տպագրվել են 1970-ականների վերջին 1980-ականների սկզբին աշխարհի տարբեր երկրներում (Մեծ Բրիտանիա, Կանադա, Արևմտյան Գերմանիա, Ավստրալիա, Նիդեռլանդներ, Ճապոնիա և այլն): Բայց համագործակցային ուսուցման հիմնական գաղափարախոսությունը եղել է մանրամասնորեն մշակվել է Ջոն Հոփկինսի համալսարանի, Մինեսոտայի համալսարանի և Ջ. Արոնսոնի խմբի և ամերիկացի ուսուցիչների կողմից, Շլոմո Շարանի խումբը թեև Ավիվի համալսարանից²:

Համատեղ ուսուցման գաղափարները այս ընթացքում մշակվել են բազմաթիվ երկրների բազմաթիվ մանկավարժների ջանքերով: Համագործակցային ուսուցումը համաշխարհային մանկավարժության մեջ դիտվում է որպես ավանդական մեթոդների ամենահաջող այլընտրանք:

Նախ, այն սովորողների փոխազդեցությունն է միմյանց և ուսուցչի հետ (ուղղակի կամ անուղղակի):

Երկրորդ, դա «հավասար հիմունքներով» հաղորդակցության գործընթաց է, որտեղ նման հաղորդակցության բոլոր մասնակիցները շահագրգռված են դրանով և պատրաստ են փոխանակել տեղեկատվություն, արտահայտել իրենց

¹ Տե՛ս Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: учебное пособие. М.: Народное образование, 1998, ст.108

² Տե՛ս Янковская И.В. Об использовании информационных технологий при изучении истории и обществознания. // Педагогическое обозрение, 2003. Ст. 160

գաղափարներն ու լուծումները, քննարկել խնդիրները և պաշտպանել իրենց տեսակետը:

Երրորդ, սա «իրականության» մարզումն է, այսինքն. սովորել՝ հիմնված մեզ շրջապատող իրականության իրական խնդիրների և իրավիճակների վրա³:

Այս տեխնոլոգիայի հիմնական գաղափարը պայմանների ստեղծումն է տարբեր ուսումնական իրավիճակներում սովորողների ակտիվ, համատեղ ուսումնական գործունեության համար: Աշակերտները տարբեր են, ոմանք արագ «բռնում» են ուսուցչի բոլոր բացատրությունները, իսկ մյուսները ժամանակ և լրացուցիչ բացատրություններ են պահանջում ուսուցչից, իսկ ոմանք՝ ժամանակ և հավելումներ: Այս երեխաները սովորաբար ամաչում են հարցեր տալ հետևաբար, եթե երեխաներին միավորում են փոքր խմբերի (յուրաքանչյուրը 3-4 հոգի) և տալիս են ընդհանուր առաջադրանք՝ նշելով յուրաքանչյուրի դերը այս առաջադրանքի կատարման մեջ, ապա առաջանում է մի իրավիճակ, երբ բոլորը պատասխանատու են ոչ միայն իրենց արդյունքի համար, այլ ամբողջ խմբի արդյունքի համար: Ուստի թույլ աշակերտները փորձում են ուժեղներից պարզել բոլոր անհասկանալի հարցերը: Այսպիսով, խնդիրները վերացվում են համատեղ ջանքերով:

³ Стѐу Михатова М.Н., Активизация творческого потенциала учащихся с помощью современных педагогических и информационных технологий // Справочник заместителя директора школы, 2008, №5. с.47

1.2 Համագործակցային ուսուցման հիմնական տեխնոլոգիաները

*Խմբային ուսուցում*⁴ համատեղ ուսուցման մեթոդի այս տարբերակն ընդգծում է «խմբային նպատակները» և ամբողջ խմբի հաջողությունը, որին կարելի է հասնել միայն թիմի յուրաքանչյուր անդամի անհատական աշխատանքի արդյունքում՝ հետազոտվող հարցի վրա աշխատելիս թիմի մյուս անդամների հետ մշտական փոխգործակցության արդյունքում⁴:

Յուրաքանչյուր սովորողի խնդիրն է միասին ինչ-որ բան սովորել, որպեսզի թիմի յուրաքանչյուր աշակերտ ձեռք բերի անհրաժեշտ գիտելիքներ, ձևավորի անհրաժեշտ հմտություններ, մինչդեռ ամբողջ թիմը գիտի, թե ինչի է հասել յուրաքանչյուր աշակերտ:

Թիմում աշխատելու հիմնական սկզբունքները⁵

- ✓ «պարզևատրում» է թիմին, որը ստանում է մեկը բոլորի համար միավորի, գնահատականի կամ այլ խրախուսանքի տեսքով: Դա անելու համար դուք պետք է կատարեք մեկ առաջադրանք ամբողջ թիմի համար: Թիմերը (խմբերը) չեն մրցում միմյանց հետ, քանի որ նրանք բոլորն ունեն տարբեր «առաջադրանքներ» և դրան հասնելու տարբեր ժամանակ:
- ✓ յուրաքանչյուր սովորողի անհատական պատասխանատվությունը նշանակում է, որ թիմի հաջողությունը կամ ձախողումը կախված է յուրաքանչյուր անդամի հաջողությունից կամ ձախողումից:
- ✓ յուրաքանչյուր սովորողի հաջողության հասնելու հավասար հնարավորություն, յուրաքանչյուր սովորող իր թիմին միավորներ է բերում, որոնք նա վաստակում է՝ բարելավելով իր նախկին արդյունքները: Սա առաջադեմ, միջին և հետամնաց սովորողներին հավասար հնարավորություն է տալիս միավորներ վաստակելու իրենց թիմի համար: Համեմատությունը կատարվում է ոչ թե այս կամ այլ սովորողների այլ սովորողների, այլ իրենց՝ նախկինում ձեռք բերված արդյունքների հետ: Սա ուժեղ, միջին և աղքատ սովորողներին հավասար հնարավորություն է տալիս միավորներ վաստակելու իրենց թիմի համար: Փորձելով բարելավել նախորդ աշխատանքի արդյունքը՝ և՛ միջին, և՛ թույլ սովորողները կարող են իրենց թիմին հավասար քանակությամբ միավորներ բերել, ինչը թույլ է տալիս նրանց զգալ որպես թիմի լիարժեք անդամ և խթանում է իրենց անհատական նշածողը ավելի բարձր բարձրացնելու ցանկությունը:

⁴ Стѐу Янковская И.В., Об использовании информационных технологий при изучении истории и обществознания. // Педагогическое обозрение, 2003. Ст. 160

⁵ Стѐу Խաչատրյան Ս.Գ., Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների կիրառումը, Գյումրի, 2006, էջ 96:

Խմբային - խաղային գործունեություն՝ յուրաքանչյուր շաբաթ անցկացվում են մրցութային մրցաշարեր թիմերի միջև: Դրա համար կազմակերպվում են մրցաշարային աղյուսակներ (յուրաքանչյուր աղյուսակի համար երեք աշակերտ), պատրաստվածության մակարդակով հավասար (ուժեղ ուժեղի հետ, թույլը թույլի հետ): Առաջադրանքները տրվում են ըստ բարդության տարբերակված:

«Սղոց»՝ կրճատ անվանումով մոտեցումը՝ սովորողները կազմակերպվում են 6 հոգուց բաղկացած խմբերի՝ ուսումնական նյութի վրա աշխատելու համար, որը բաժանվում է հատվածների (տրամաբանական կամ իմաստային բլոկների): Խմբի յուրաքանչյուր անդամ նյութը գտնում է իր մասում⁶: Հետո նույն հարցն ուսումնասիրող տղաները, բայց տարբեր խմբերով, հանդիպում են ու տեղեկություններ փոխանակում այս հարցի փորձագետների կարգավիճակով: Սա կոչվում է «փորձագիտական հանդիպում»: Այնուհետև նրանք վերադառնում են իրենց խմբերը և սովորեցնում են այն ամենը, ինչ նոր են սովորել խմբի մյուս անդամներին: Նրանք, իրենց հերթին, զեկուցում են առաջադրանքի իրենց մասի մասին (ինչպես մեկ սղոցի ատամները): Աշակերտները ուշադիր լսում են թիմակիցներին, նշումներ կատարում նոթատետրերում, նրանց հետաքրքրում է, որ խմբի բոլոր անդամները բարեխղճորեն կատարեն իրենց առաջադրանքը, դա կարող է ազդել նրանց վերջնական գնահատականի վրա: Յուրաքանչյուր անհատ և ամբողջ թիմը, որպես ամբողջություն, հաղորդում է այս թեմայի վերաբերյալ (խմբի ցանկացած անդամի կարող է հարցնել):

Սղոց II՝ սովորողները աշխատում են 4-5 հոգանոց խմբերով: Ամբողջ թիմը աշխատում է նույն նյութի վրա: Բայց միևնույն ժամանակ խմբի յուրաքանչյուր անդամ ստանում է մի թեմա, որի վրա նա աշխատում է առավել զգույշ և դառնում դրա փորձագետը: Անցկացվում են տարբեր խմբերի փորձագետների հանդիպումներ: Ցիկլի ավարտին բոլոր սովորողներն անցնում են անհատական հսկողության բաժին, որը գնահատվում է: Աշակերտների արդյունքներն ամփոփված են: Պարզևատրվում է այն թիմը, ում հաջողվում է հասնել ամենաբարձր ցուցանիշին⁷:

«Սովորել միասին»՝ դասարանը բաժանված է տարասեռ (ըստ պատրաստվածության մակարդակի) խմբերի՝ 3-5 հոգուց բաղկացած: Յուրաքանչյուր խումբ ստանում է մեկ առաջադրանք, որն ավելի մեծ թեմայի ենթաառաջադրանք է, որի վրա աշխատում է ամբողջ դասարանը: Առանձին խմբերի

⁶ Տե՛ս Հովհաննիսյան Ա., Հարությունյան Կ., Խրիմյան Մ., Խաչատրյան Ս., Բայա- թյան Ն., Ալեքսանյան Լ., Պուրուկուրու Վ., Համագործակցային ուսուցում, Երևան, «Անտարես» հրատ., 2006, էջ 123:

⁷ Տե՛ս Վարդումյան Ս., Զաղինյան Ն., Հարությունյան Լ., Գարի Վարելլա, Ժամանակ- կակից մանկավարժական մոտեցումներ, Երևան, «Նոյան տապան» հրատ., 2005, էջ 399-400:

և ընդհանուր առմամբ բոլոր խմբերի համատեղ աշխատանքի արդյունքում ձեռք է բերվում ամբողջ նյութի յուրացում⁸:

Այս բոլոր տարբերակները պահանջում են խստորեն պահպանել համագործակցության ուսուցման հիմնական սկզբունքները⁹:

1. Ուսուցչի կողմից դասից առաջ ձևավորվում են աշակերտների խմբեր՝ հաշվի առնելով երեխաների համատեղելիության հոգեբանությունը: Միաժամանակ խումբը պետք է ունենա ուժեղ, միջին և թույլ սովորողներ՝ աղջիկներ և տղաներ:
2. Խմբին տրվում է մեկ առաջադրանք, բայց երբ այն ավարտվում է, տրվում է դերերի բաշխում խմբի անդամների միջև (երեխաներն իրենք՝ ուսուցչի առաջարկությամբ):
3. Գնահատվում է ոչ թե մեկ աշակերտի, այլ ամբողջ խմբի աշխատանքը. Հաշիվը մեկ է ամբողջ խմբի համար:

Ամբողջ խմբի հաջողությունը կախված է յուրաքանչյուր սովորողի ներդրումից: Հավասար հնարավորությունները ենթադրում են, որ յուրաքանչյուր սովորող պետք է բարելավի իր ձեռքբերումները: Սա նշանակում է, որ յուրաքանչյուր աշակերտ սովորում է ըստ իր կարողությունների և ունակությունների, հետևաբար հնարավորություն ունի գնահատվելու մյուսների հետ հավասար հիմունքներով¹⁰:

Այսպիսով, համագործակցության մեջ ուսուցման մեթոդի բոլոր տարբերակների հիմնական սկզբունքներն են՝ յուրաքանչյուր խմբին մեկ առաջադրանք, խմբին մեկ խրախուսում, դերերի բաշխում:

⁸ Տե՛ս Передовой и инновационный опыт в региональной системе образования: информационный вестник / Мин-во образования Нижегородской обл. – Н.Новгород: Нижегородский институт развития образования, 2008.ст.75

⁹ Տե՛ս Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студ. Пед.. вузов и системы повыш. Квал. Пед.. кадров/ Под ред.. Е.С.Полат. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. ст. 69

¹⁰ Տե՛ս Михатова М.Н., Активизация творческого потенциала учащихся с помощью современных педагогических и информационных технологий // Справочник заместителя директора школы, 2008, №5. ст.47

ԳԼՈՒԽ 2

Հետազոտական մաս

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՏԵՆՆՈԼՈԳԻԱՅԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԵՐԻՆ

Համագործակցման տեսակը՝	Միջառարկայական
Դասարանը՝	7-րդ
Առարկան՝	Հայոց պատմություն
Տևողությունը՝	45 րոպե
Մյուս առարկաները՝	Գրականություն

Թեման Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի արտացոլումը «Սասնա ծռեր» էպոսում

1. Ակադեմիական նպատակը՝ (Տե՛ս աղյուսակ 4)

- ✓ Սովորեցնել վիպական կերպարների միջոցով ընկալել հայ ժողովրդի վեհ գաղափարները, իղծերը և լավատեսությունը
- ✓ Վերարտադրողական հմտության զարգացում
- ✓ Աշխատանքի փառաբանում

2. Միջոցներ

- ✓ Առաջադրանքը ներկայացնել թղթիկի վրա համառոտ շարադրված
- ✓ Դասագիրք, բնագիր, տարբեր գույնի և չափի թղթեր, գունավոր մատիտներ, քարեր, մկրատ, կաչուն թղթեր...

4. Դասաստեղյակի դասավորությունը.

Յուրաքանչյուր ճյուղի հերոսների անուններով կազմել 5 հոգանոց խմբեր (դեմ դիմաց)

Դերեր

1. Ընթերցող- կարդում է հանձնարարված նյութը

2. Ժամանակին հետևող, խրախուսող, դիտորդ, գրառող

Մինչև աշխատանքին անցնելը (պաստառի կազմումը) միջառարկայական կապ և նրա նպատակը՝

- ✓ Համառոտ ներկայացնել դարաշրջանը, ազգային հատկանիշները
- ✓ Հայրենաճանաչողական և ազգասիրական, հայ լինելու, հայ մնալու, հայ ապրելու գաղափարը
- ✓ Հայ մշակութային արժեքներ

4. *Համագործակցական խմբերի նպատակը՝*

- ✓ աշակերտի պատասխանատվության զգացում
- ✓ հասկանալու և բացատրելու կարողություն
- ✓ խմբի անդամներին լսելու կարողություն

5. *Բացատրել հաջողության հասնելու չափանիշները՝*

- ✓ պետք է կարողանան մեկը մյուսին լսել
- ✓ բացատրեն իրենց քայլերը
- ✓ յուրաքանչյուր աշխատանքի գնահատում

6. *Դասի ընթացքը*

Զերմացում՝ ուշադրությունը կենտրոնացնող հարց. «Գտնել յուրաքանչյուր ճյուղում հայ ժողովրդի առաքինությունների և լավ հատկությունների մեկական օրինակ» (Կազմել պաստառներ): (Տե՛ս աղյուսակ 1)

7. *Վերահսկում և միջամտում՝*

- ✓ հետևել խմբային համագործակցության ընթացքին
- ✓ ուշադրություն դարձնել ակտիվ մասնակցող աշակերտին
- ✓ անընդհատ խրախուսել, ոգևորել խմբի մյուս անդամներին
- ✓ տալ անհատական գնահատում (Տե՛ս աղյուսակ 2)

8. *Առաջադրանքի ներկայացում՝*

- ✓ պատահականորեն ընտրված աշակերտը ներկայացնում է (Տե՛ս աղյուսակ 3)
- ✓ լրացումներ խմբի մյուս անդամների կողմից

9. *Գնահատում (նախօրոք տեղեկացնել գնահատման ձևը)*

- ✓ Գնահատել յուրաքանչյուր խմբին (եթե հնարավոր լինի, կարելի է նաև անդամին) համագործակցային հմտություններն օգտագործելու համար:
- ✓ Գնահատել ճիշտ ներկայացնող և հարցերին ճիշտ պատասխանող խմբին (նաև անդամներին):
- ✓ Բարդ աշխատանքի ավարտից հետո միջառարկայական համագործակցություն-երգ:
- ✓ Աշխատանքի փառաբանում, ստեղծագործ ժողովրդի գովերգում:
- ✓ Հայրիկ Մուրադյան- «Սասնա ծռեր» վիպերգի «Շինականի երգը» «Գութանի երգը»:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Խմբերով աշխատանքը թույլ է տալիս գիտակցել կոլեկտիվության հիմնական պայմանները՝ ընդհանուր նպատակի գիտակցում, պարտականությունների նպատակահարմար բաշխում, փոխադարձ կախվածություն և վերահսկողություն:

Աշխատելու ընթացքում կանոններ են սահմանում, երբեք չմեղադրել սխալ մտքի համար, միայն հանգիստ մթնոլորտը, միայն անկեղծ խոսակցությունը, միայն միմյանց հանդեպ վստահությունը հնարավորություն են տալիս բարենպաստ ազդել սովորողի վրա:

Այսպիսով, ուսումնական գործունեության մեջ համատեղ օգտագործելով ուսուցման տեխնոլոգիան, ես տեսնում եմ սովորողների հետ փոխգործակցության դրական արդյունք, քանի որ յուրաքանչյուր սովորողի ներկայացում են լավագույն հնարավորությունները անձնական կայացման և զարգացման, ինքնորոշման և ինքնիրացման հնարավորությունների ընդլայնման գործում:

Նման հաղորդակցության արդյունքը դիդակտիկ պայմանների ստեղծումն է սովորողների համար ուսումնական գործունեության գործընթացում հաջողության, իրավիճակի փորձի և նրանց մոտիվացիոն, ինտելեկտուալ և գործունեության այլ ոլորտների փոխադարձ հարստացման համար:

Խմբերով աշխատանքը ոչ միայն զարգացնում է սովորողների ճանաչողական հետաքրքրությունը, այլև նպաստում է անհատական մտավոր գործառույթներին (հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն, խոսք) և ակտիվ գործունեությանը: Ավելին Կ.Դ. Ուշինսկին նշել է, որ դասարանում պարապությունն ավելի հոգնեցուցիչ է ուսանողների համար, քան ակտիվ գործունեությունը:

Հետազոտություն ընթացքում առանձնացրել եմ համագործակցության տեխնոլոգիայի օգտագործման հիմնական առավելությունները՝

1. Ոչ բոլոր աշակերտներն են պատրաստ հարցեր տալ ուսուցչին, եթե չեն հասկանում նոր կամ նախկինում լուսաբանված նյութը: Փոքր խմբերով աշխատելիս համատեղ գործունեությամբ սովորողները միմյանցից պարզում են այն ամենը, ինչը իրենց համար պարզ չէ: Անհրաժեշտության դեպքում մի վախեցեք միասին օգնություն խնդրել ուսուցչից:
2. Բոլորը հասկանում են, որ խմբի հաջողությունը կախված է ոչ միայն դասագրքում տրված պատրաստի տեղեկատվությունը անգիր անելուց, այլև նոր գիտելիքներ ինքնուրույն ձեռք բերելու և այն կոնկրետ առաջադրանքներում կիրառելու կարողությունից:

3. Սովորողները ձևավորում են իրենց տեսակետը, սովորում են պաշտպանել իրենց կարծիքը:
4. Տղաները սովորում են շփվել միմյանց հետ, ուսուցիչների հետ, տիրապետել հաղորդակցման հմտություններին:
5. Սովորողների մոտ ձևավորվում է ընկերակցության և փոխօգնության զգացում: Ուսուցման խմբային ձևը միաժամանակ լուծում է երեք հիմնական խնդիր՝
 - ✓ կոնկրետ-ճանաչողական, որը կապված է ուղղակի ուսումնական իրավիճակի հետ,
 - ✓ հաղորդակցական-զարգացնող, որի ընթացքում ձևավորվում են հաղորդակցման հիմնական հմտությունները տվյալ խմբի ներսում և դրսում,
 - ✓ սոցիալական կողմնորոշում, քաղաքացիական որակների դաստիարակում, որոնք անհրաժեշտ են համայնքում անհատի համարժեք սոցիալականացման համար:

Հարկ է նշել, որ համագործակցության տեխնոլոգիան կիրառելիս բավական չէ խմբեր կազմել և առաջադրանքներ տալ: Հիմնական բանն այն է, որ սովորողը ինքը ցանկանում է գիտելիքներ ձեռք բերել: Իսկ խմբի հաջողության իրավիճակը դառնում է աշակերտի անհատականության զարգացման գործոն և ուսման, դպրոցի, գիտության, աշխատանքի, սեփական անձի նկատմամբ դրական վերաբերմունքի գրավական: Համագործակցային ուսուցումն ապահովում է ոչ միայն ուսումնական նյութի հաջող յուրացումը բոլոր սովորողների կողմից՝ ավելացնելով խմբում յուրաքանչյուր սովորողի բանավոր խոսքի պրակտիկայի ժամանակը, այլ նաև նպաստում է երեխաների մտավոր զարգացմանը, նրանց գործունեությանը և առաջադրանքին հասնելու անկախությանը: Ժամանակի ընթացքում նկատեցի, որ աշակերտներն ավելի ընկերական դարձան միմյանց հետ, նրանց համակրանքն ու հետաքրքրությունը ուրիշների հաջողության նկատմամբ տեղափոխվեց դպրոցից դուրս նրանց կյանք:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Խաչատրյան Ս.Գ., Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների կիրառումը, Գյումրի, 2006:
2. Հովհաննիսյան Ա., Հարությունյան Կ., Խրիմյան Մ., Խաչատրյան Ս., Բայաթյան Ն., Ալեքսանյան Լ., Պուրուկուրու Վ., Համագործակցային ուսուցում, Երևան, «Անտարես» հրատ., 2006:
3. Վարդունյան Ս., Զաղինյան Ն., Հարությունյան Լ., Գարի Վարելլա, Ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ, Երևան, «Նոյյան տապան» հրատ., 2005:
4. Михатова М.Н., Активизация творческого потенциала учащихся с помощью современных педагогических и информационных технологий // Справочник заместителя директора школы, 2008, №5.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студ. Пед. вузов и системы повыш. Квал. Пед. кадров/ Под ред. Е.С.Полат. – М.: Издательский центр «Академия», 2001.
6. Передовой и инновационный опыт в региональной системе образования: информационный вестник / Мин-во образования Нижегородской обл. – Н.Новгород: Нижегородский институт развития образования, 2008.ст.75.
7. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: учебное пособие. М.: Народное образование, 1998.
8. Янковская И.В. Об использовании информационных технологий при изучении истории и обществознания. // Педагогическое обозрение, 2003.

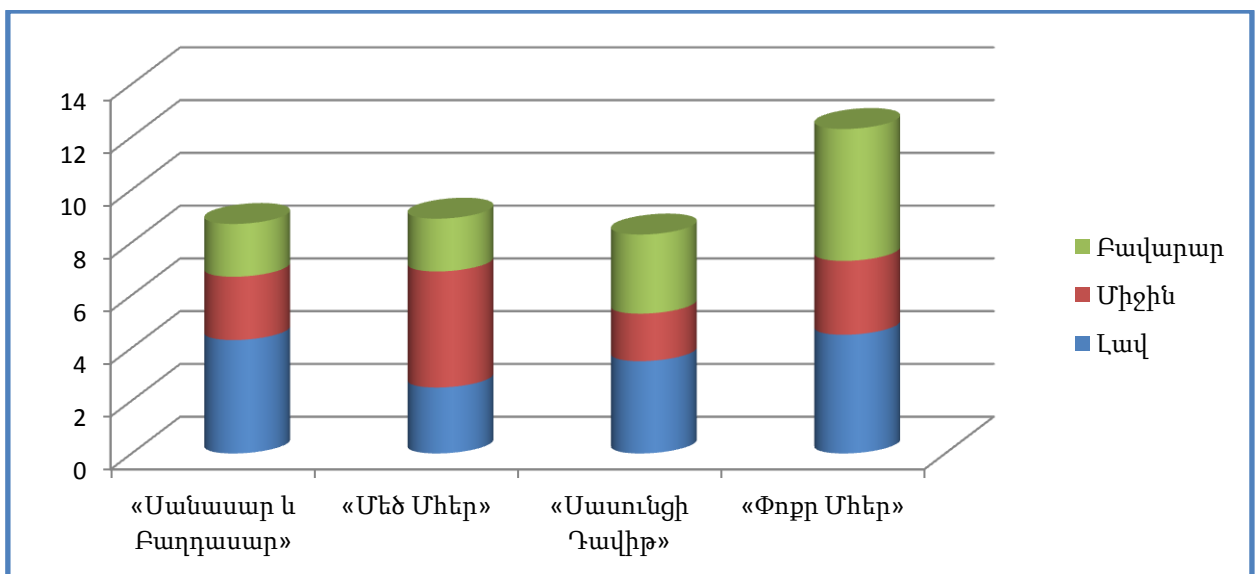
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

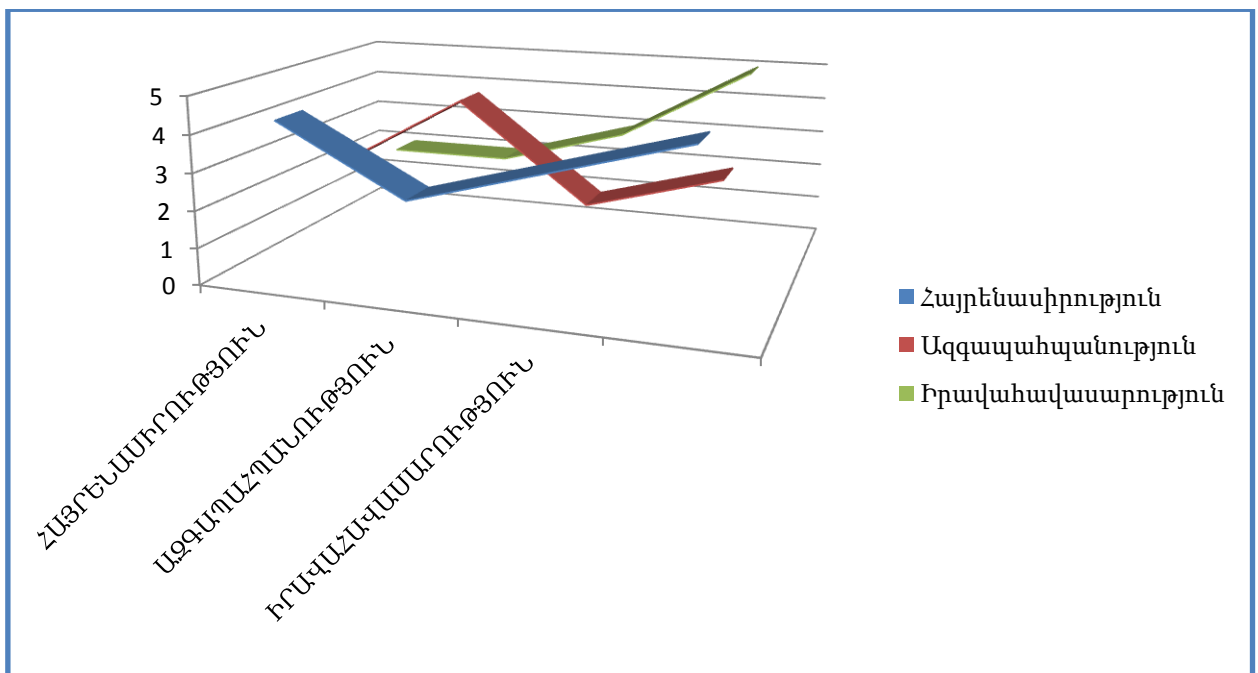
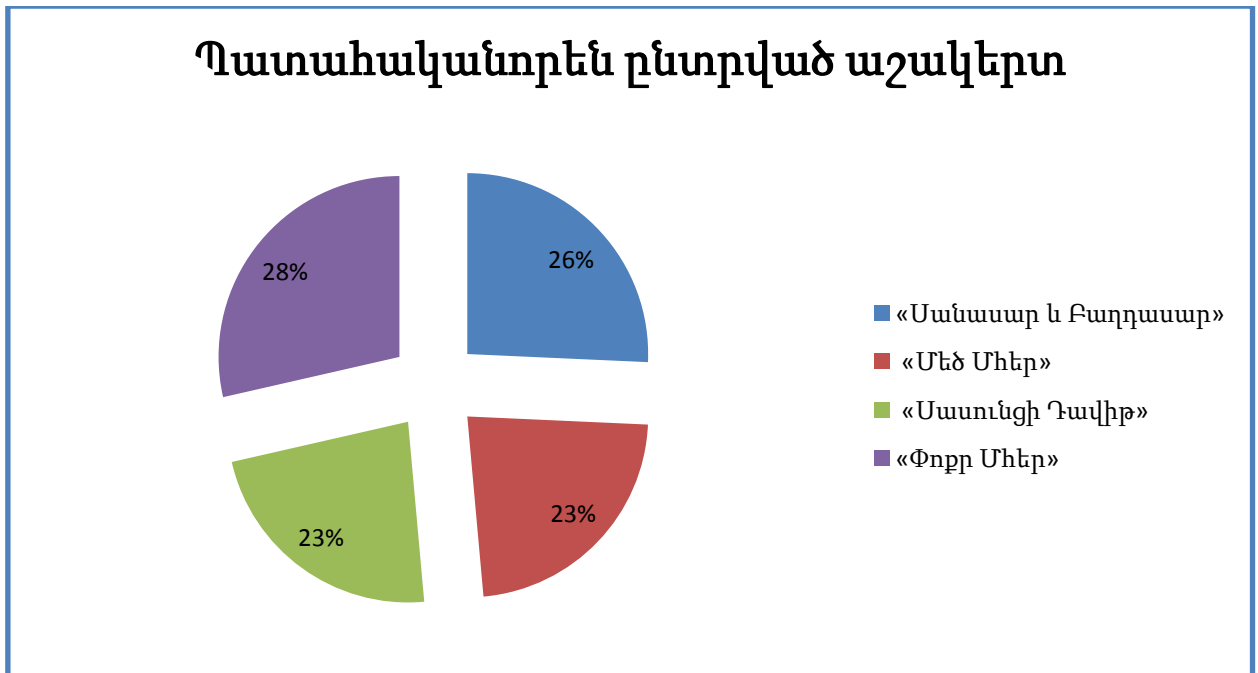
Աղյուսակ 1

<i>Խմբի անվանում</i>	<i>Հայ ժողովրդի առաքինություններից բերելի մեկական օրինակ</i>	<i>Ազգային լավ հատկությունների մեկական օրինակ</i>
Խումբ 1 «Սանասար և Բաղդասար»	Հազարարամյակների գրավոր պատմության և հոգևոր-մշակութային շինությունների առկայություն	Ազգապահպանության գաղափարի կրող լինելը
Խումբ 2 «Մեծ Միեր»	Արժեքային համակարգի պահպանում	Ազգային կրոնի հետևորդ և դրա պահպանող լինելը
Խումբ 3 «Սասունցի Դավիթ»	Ազգային պետականության պահպանման համար երկարամյա պայքար	Ազգային լեզվով գրելու և հաղորդակցվելու կարևորության պահպանումն է, անգամ օտար ավերում
Խումբ 4 «Փոքր Միեր»	Հայի առաքելության գաղափարի պահպանում	Հայրենասիրությունը

Աղյուսակ 2

Խմբի ավագների ակտիվություն

Աղյուսակների վիճակագրությունից պարզ է դառնում, որ նպատակները, որոնք մենք դրել էին մեր առջև կարողացել ենք իրականություն դարձնել, քանի որ սովորողների մեջ էլ ավելի է բարձրացել այնպիսի գաղափարների կարևորումը ինչպիսիք են՝ հայրենասիրությունը, ազգապահպանությունը, իրավահավասարությունը և անարդարության հանդեպ անհանդուրժողականությունը: